

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 22/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyyskassalain 25 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 2013 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyyskassalain 25 §:n muuttamisesta (HE 175/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Esko Salo, sosiaali- ja terveysministeriö
- toimitusjohtaja Heikki Pohja, Työttömyysvakuutusrahasto
- asiantuntija Mikko Räsänen, Elinkeinoelämän keskusliitto
- ekonomisti Joonas Rahkola, Suomen Ammatiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Akava ry
- Suomen Yrittäjät
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ja työttömyyskassalakia.

Esityksessä ehdotetaan vahvistettaviksi vuoden 2014 työttömyysvakuutusmaksut. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,75 prosenttia palkasta palkkasumman 1 990 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,95 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,19 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,75 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,75 prosenttia liikelaitoksen liike-

toiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 1 990 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,95 prosenttia palkasta. Ylipiston työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,75 prosenttia palkasta palkkasumman 1 990 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,35 prosenttia palkasta.

Täysimääräisen omavastuumaksun määrää ehdotetaan korotettavaksi 80 prosentista 90 prosenttiin omavastuumaksun perusteena olevasta etuusmenosta.

Työttömyyskassalaissa ehdotetaan säädettäväksi yrittäjäkassan lomautusajalta maksamien työttömyyspäivärahojen rahoituksesta. Ehdotuksen mukaan valtionosuutta ei maksettaisi yrittäjäkassan lomautusajalta maksamiin päivärahoihin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan alennettaviksi sekä palkansaaajien että työnantajien työttömyysvakuutusmaksuja 0,1 prosenttiyksiköllä. Esitys perustuu työmarkkinajärjestöjen neuvottelemaan työllisyys- ja kasvusopimukseen, ja sen tavoitteena on parantaa palkansaaajien ostovoimaa sekä alentaa työnantajien työvoimakustannuksia.

Valiokunta pitää ikääntyneiden työntekijöiden irtisanomisten hillitsemiseksi kannatettavana, että työnantajan vastuuta ikääntyneen irtisanomisesta aiheutuvista työttömyysturvan kustannuksista ehdotetaan lisättäväksi korottamalla työnantajan omavastuumaksua. Maksu määrätään, jos irtisanomisesta johtunut työttömyys jatkuu niin, että irtisanotulle joudutaan maksamaan työttömyysturvaa lisäpäiviltä. Täysimääräinen omavastuumaksu koskee isoja työnantajia, joiden maksama palkkasumma on vähintään 31 848 miljoonaa euroa. Sitä pienemmistä palkkasummista omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, ettei maksua peritä, jos palkkasumma jää alle 2 miljoonan euron. Korotuksen rahallista merkitystä pienentää se, että vuonna 1957

ja sen jälkeen syntyneillä lisäpäivien jakso jää aikaisempaa lyhyemmäksi eli enimmillään kahteen vuoteen, kun lisäpäivien alaikäraja nousee. Korotuksesta on sovittu työmarkkinajärjestöjen solmimassa työurasopimuksessa. Valiokunta pitää maksun korottamista perusteltuna keinona nostaa ikääntyneiden työllisyyttä.

Esityksen mukaisilla työttömyysvakuutusmaksuilla työttömyysvakuutusrahaston tuloksen arvioidaan ensi vuonna olevan noin 350 miljoonaa euroa alijäämäinen ja suhdannepuskurin kutistuvan vuoden loppuun mennessä vajaaseen 300 miljoonaan euroon. Valiokunta pitää suhdannepuskurin riittävyyttä tärkeänä ja toteaa, että työttömyysturvan rahoituksen kestävyys on turvattava myös heikossa talous- ja työllisyystilanteessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
vpj. Anneli Kiljunen /sd
jäsen. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Laila Koskela /ps
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /kok
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd

Hanna Mäntylä /ps
Annika Saarikko /kesk
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /kok
Anu Urpalainen /kok
Anu Vehviläinen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.